

Emilia BOGACKA

Zastosowanie teorii społecznej dezorganizacji do badania zróżnicowania przestrzennego przestępczości

Przestępczość, jej determinanty i zróżnicowanie przestrzenne od dawna były w kręgu zainteresowań naukowców. Pierwszym badaczem, który podjął tę problematykę był Quetelet (1842). Zbadał on zależność między przestępczością a porami roku, klimatem, płcią oraz wiekiem, dokonał również klasyfikacji regionów we Francji ze względu na natężenie przestępczości.

Od tego czasu w nauce powstało wiele teorii dotyczących przestępczości. Nie wszystkie znalazły jednak uznanie i są wykorzystywane współcześnie do badania zróżnicowania przestrzennego przestępczości. Do najczęściej wykorzystywanych należy teoria społecznej dezorganizacji.

Celem artykułu jest przedstawienie możliwości wykorzystania teorii społecznej dezorganizacji do badania zróżnicowania przestrzennego przestępczości. W opracowaniu omówiono założenia teorii społecznej dezorganizacji oraz dokonano przeglądu prac wykorzystujących tę teorię do badania zróżnicowania przestrzennego przestępczości.

Teoria społecznej dezorganizacji jest jedną z najważniejszych teorii rozwiniętych w szkole chicagowskiej. Wiele rozważań socjologów z Uniwersytetu w Chicago skupiało się wokół zagadnień związanych z przestępczością, ale za kluczowy w badaniach nad zróżnicowaniem przestrzennym zjawiska uznaje się dorobek Clifforda Shawa i Henry'ego McKaya (Heidensohn, 1989; Newburn, 2007; Melossi, 2008). Przedmiotem ich badań była struktura przestrzenna Chicago, położone w mieście osiedla skupiające imigrantów i wskaźniki patologii społecznych, w tym także przestępczości. Rozwinięta przez Shawa i McKaya idea koncentrowała się wokół twierdzenia, że istnienie patologii społecznych nie jest zależne od właściwości pojedynczych jednostek, ale od właściwości społeczno-kulturowych obszarów, w których te jednostki funkcjonują.

Prace Shawa i McKaya ujawniły dwie znaczące prawidłowości dotyczące społecznego i przestrzennego rozmieszczenia przestępczości:

- 1) status poszczególnych obszarów, biorąc pod uwagę zagrożenie przestępczością, jest relatywnie stały (w okresie 20—30 lat status obszarów nie ulegał zmianie, mimo zmian w strukturze etnicznej); wyróżniono obszary o małym, średnim i dużym zagrożeniu zjawiskiem przestępczości oraz
- 2) przestępczość jest konsekwentnie niższa w obszarach o wyższym statusie społeczno-ekonomicznym i wyższa w obszarach o relatywnie wyższym stopniu społeczno-ekonomicznej deprywacji.

Sprawia to, że czynniki obrazujące różnice społeczno-ekonomiczne obszarów są istotne w wyjaśnianiu społecznej i geograficznej zmienności przestrzennej przestępczości.

Shaw i McKay odwoływali się często do modelu koncentrycznego miasta stworzonego przez Ernesta Burgessa w 1925 r., w którym strefa przejściowa jest strefą najbardziej znaczącą z punktu widzenia zjawiska przestępczości. Dla obszaru tego charakterystyczne są liczne zachowania dewiacyjne i problemy społeczne: przestępczość, prostytucja, wysoka umieralność noworodków, niski poziom zdrowotny mieszkańców i ubóstwo. Te zachowania i problemy nie są przypisane tylko do strefy przejściowej, ale to właśnie w niej są nieproporcjonalnie skoncentrowane. Z tego powodu została ona uznana za obszar, który charakteryzuje dezorganizacja¹. Badania Shawa i McKaya wykorzystujące materiały z sądu dla nieletnich wykazały, że obszary miasta, w których skupiona jest przestępczość nieletnich, charakteryzuje również wysoki odsetek obcokrajowców i Afroamerykanów w strukturze mieszkańców, a także m.in.: wysoki odsetek rodzin utrzymywanych przez opiekę społeczną, niski odsetek własności domów, wysoki odsetek zniszczonych domów, wzrastające zaludnienie, ponadto wysoki

¹ Termin dezorganizacja został po raz pierwszy zastosowany przez socjologów szkoły chicagowskiej w 1918 r. Pojęcie zostało użyte przez Williama Isaaca Thomasa i Floriana Znanieckiego w pracy *Chłop polski w Polsce i Ameryce*. Uważali oni, że *stabilność grupy jest swoistą dynamiczną równowagą procesów dezorganizacji i reorganizacji oraz że równowaga zostaje naruszona dopiero wówczas, kiedy proces dezorganizacji nie może być kontrolowany przez wzmacnianie obowiązujących w grupie zasad*.

odsetek umieralności niemowląt, zachorowalności na gruźlicę, szaleństwa, przestępczości dorosłych oraz absencji dzieci i młodzieży w szkole.

Zbiorowość lokalną można przedstawić za pomocą modelu systemowego, w którym jest rozpatrywana jako kompleksowy system powiązań przyjaźni i pokrewieństwa, formalnych i nieformalnych powiązań mających korzenie w życiu rodzinnym i toczącej się socjalizacji (Sampson, Groves, 1989; Sampson, 1997). Społeczną organizację i społeczną dezorganizację należy umieścić na dwóch końcach kontinuum uwzględniającego powiązania systemowe społecznej kontroli zbiorowości (Sampson, Groves, 1989).

Jako rezultat badań za najważniejsze czynniki wpływające na społeczną dezorganizację Shaw i McKay uznali niski status ekonomiczny, zróżnicowanie etniczne oraz mobilność mieszkaniową (Entorf, Spengler, 2002). Teoria społecznej dezorganizacji została później rozszerzona przez Sampsona i Grovesa, w pierwszym empirycznym teście tej teorii, o dwa czynniki: rozbić rodziny i urbanizację, które mogą wpływać na zwiększenie społecznej dezorganizacji.

WYBRANE PRACE WYKORZYSTUJĄCE TEORIĘ SPOŁECZNEJ DEZORGANIZACJI DO BADANIA ZRÓŻNICOWANIA PRZESTRZENNEGO PRZESTĘPCZOŚCI

Teoria społecznej dezorganizacji była wielokrotnie wykorzystywana przez badaczy zajmujących się przestępczością. Badania zróżnicowania przestrzennego przestępczości z aplikacją tej teorii przeprowadzili m.in.: Andresen, 2006 a, b; Bernburg, Thorlindsson, 2007; Boggess, Hipp, 2010; Breetzke, 2010; Cahill, Mulligan, 2003; Ceccato, Oberwittler, 2008; Holloway, McNulty, 2003; Jobes i in., 2004; Maik, 1995; Martinez i in., 2010; McCord, Ratcliffe, 2007; Ralston, 1999; Sampson i in., 2002; Schwartz, Gertseva, 2010; Smith i in., 2000; Stucky, Ottensmann, 2009; Teh, 2008; Wang, Arnold, 2008; van Wilsem i in., 2006 oraz Ye, Wu, 2010.

Badania, w których wykorzystywana była omawiana teoria przeprowadzano w różnych skalach przestrzennych:

- 1) państwa: Anglia i Walia (Sampson, Groves, 1989), Niderlandy (van Wilsem i in., 2006), Islandia (Bernburg, Thorlindsson, 2007), Stany Zjednoczone (Ralston, 1999);
- 2) regiony — Indianapolis (Stucky, Ottensmann, 2009);
- 3) obszary wiejskie i miejskie — Stany Zjednoczone (Schwartz, Gertseva, 2010);
- 4) miasta: Atlanta (Holloway, McNulty, 2003), Chicago (Wang, Arnold, 2008; Ye, Wu, 2010), Kolonia i Tallinn (Ceccato, Oberwittler, 2008), Los Angeles (Boggess, Hipp, 2010), San Diego (Martinez i in., 2010), ponadto średniej wielkości miasto w południowo-wschodnich Stanach Zjednoczonych (Smith i in., 2000), Toruń (Maik, 1995), Tshwane (Breetzke, 2010), Tucson (Cahill, Mulligan, 2003), Vancouver (Andresen, 2006 a, b).

Zastosowanie teorii do badania zróżnicowania przestrzennego przestępczości w różnych skalach przestrzennych wskazuje na jej uniwersalność. Warto również

pod kreślić, że w żadnej z wymienionych prac nie stwierdzono, że przyjęta skala przestrzenna uniemożliwia lub w jakikolwiek sposób ogranicza możliwości aplikacyjne teorii bądź też interpretację wyników uzyskanych w postępowaniu badawczym.

Badania dotyczyły różnych rodzajów przestępstw, zarówno popełnianych przeciw mieniu jak i przeciwko życiu i zdrowiu. Świadczy to o uniwersalności teorii i możliwości wyboru dowolnego zakresu przedmiotowego analizy.

Stosowaną w badaniach metodą statystyczną była analiza regresji. Jako zmienne zależne w analizach badacze wykorzystali następujące wskaźniki przestępczości — liczbę przestępstw/1000 mieszkańców (Andresen, 2006 a; Cahill, Mulligan, 2003), liczbę przestępstw/100000 mieszkańców (Ceccato, Oberwittler, 2008) oraz ogólny wskaźnik wiktymizacyjny, który odzwierciedlał liczbę przestępstw popełnionych w stosunku do respondentów ankiety kryminologicznej i ich własności (domu, samochodu itp.) w roku poprzedzającym ankietę (Sampson, Groves, 1989). Źródła danych wykorzystywanych jako zmienne zależne wykazywały zróżnicowanie. W badaniach Andresena, Cahilla, Mulligana oraz Ceccato i Oberwittlera były to uzyskane z policji geokodowane dane dotyczące popełnionych przestępstw. W przypadku badania Sampsona i Grovesa dane pochodziły z ankiety kryminologicznej przeprowadzonej przez policję.

Naukowcy wykorzystujący do badania zróżnicowania przestrzennego przestępczości teorię społecznej dezorganizacji stosowali różne zmienne niezależne. Odpowiadały one najczęściej kluczowym elementom teorii. Wyodrębnione zostały następujące zmienne niezależne:

- a) status społeczno-ekonomiczny, który im jest niższy, tym wyższa jest dezorganizacja społeczna w danej zbiorowości, co oznacza także wzrost przestępczości, np.: stopa bezrobocia, odsetek osób z wyższym wykształceniem, przeciętny dochód na rodzinę, odsetek ludności otrzymującej zasiłek socjalny, odsetek ludności pracującej w usługach;
- b) zróżnicowanie etniczne, które utrudnia utrzymanie więzi społecznych w zbiorowości, wykazuje pozytywny związek z przestępczością, np. odsetek imigrantów w populacji, struktura narodowościowa, odsetek osób, dla których językiem podstawowym nie jest język urzędowy danego kraju;
- c) mobilność mieszkaniowa zakłóca i utrudnia nawiązywanie więzi społecznych w zbiorowości, dlatego ma pozytywny związek z przestępczością, np.: odsetek wynajmowanych domów w ogólnej liczbie domów, odsetek osób mieszkających w tym samym domu co 5 lat wcześniej, odsetek opuszczonych gospodarstw domowych w ogólnej liczbie gospodarstw domowych, odsetek osób urodzonych w odległości 15 min spacerem od miejsca zamieszkania;
- d) rozbitcie rodziny, które zmniejsza nieformalną kontrolę społeczną w zbiorowości i wykazuje pozytywny związek z przestępczością, np. odsetek gospodarstw domowych z rodzicem wychowującym samotnie dziecko w ogólnej liczbie gospodarstw domowych, odsetek osób rozwiedzionych lub będących w separacji;
- e) wskaźniki urbanizacji; społeczności miejskie charakteryzuje zmniejszona możliwość kontroli społecznej, dlatego istnieje pozytywny związek z przestępczością.

**ZESTAWIENIE WYBRANYCH PUBLIKACJI WYKORZYSTUJĄCYCH
TEORIĘ SPOŁECZNEJ DEZORGANIZACJI DO BADANIA ZRÓŻNICOWANIA PRZESTĘPCZOŚCI**

Autor	Zakres przestrzenny	Lata	Rodzaj przestępstwa	Zmienne niezależne wykorzystane w analizie
Andresen	Vancouver	1996	kradzież samochodu, kradzież z włamaniem, przemoc	różnorodność etniczna: procent imigrantów w populacji +; status społeczno- ekonomiczny: stopa bezrobocia +, procent osób z wyższym wykształceniem –, przeciętny dochód na rodzinę –; rozbieżności: procent rodzin z jed- nym rodzicem +, liczba ludności +; mobilność mieszkaniowa: zmiany liczby ludności +, procent wynajmowanych domów w ogólnej liczbie domów +
Cahill, Mulligan	Tucson (Arizona)	1995—1999	zabójstwo, napaść, gwałt	wskaźnik zróżnicowania etnicznego +, przeciętny wiek gospodarstwa domowego +, procent ludności powyżej 25. roku życia z wyższym wykształ- ceniem –, procent gospodarstw domowych z rodzicem wychowującym sa- motnie dziecko w ogólnej liczbie gospodarstw domowych +, gęstość zalud- nienia (–), procent ludności otrzymującej zasiłek socjalny +, procent lud- ności pracującej w usługach –, procent wynajmowanych gospodarstw domo- wych w ogólnej liczbie gospodarstw domowych +, procent osób mieszkają- cych w tym samym domu co 5 lat wcześniej –, procent opuszczonych gospodarstw domowych w ogólnej liczbie gospodarstw domowych +
Ceccato, Oberwittler	Kolonia Tallinn	05.1999—04.2000 06.2004—05.2005	kradzież	Kolonia: procent mężczyzn w wieku 18—24 lata w ogólnej liczbie mężczyzn +, procent osób w wieku ≥60 lat –, procent osób korzystających z pomocy społecznej +, procent osób niebędących obywatelami Niemiec + Tallinn: procent mężczyzn w wieku 18—27 lat w ogólnej liczbie mężczyzn +, procent osób w wieku ≥65 lat –, procent osób, dla których językiem pod- stawowym nie jest estoński +, przeciętny dochód –
Sampson, Groves	Anglia, Walia	1982, 1984	kradzież, wandalizm, przemoc	status społeczno-ekonomiczny: procent procent osób z wyższym wykształce- niem –, procent osób pracujących na kierowniczych stanowiskach –, przecięt- ny dochód –, stopa bezrobocia +; różnorodność etniczna: struktura narodo- wościowa +; stabilność mieszkaniowa: procent osób urodzonych w odległo- ści 15 min spacerem od miejsca zamieszkania –; rozbieżności: procent osób rozwiedzionych lub będących w separacji +, procent gospodarstw do- mowych z rodzicem wychowującym samotnie dziecko w ogólnej liczbie gospodarstw domowych +; urbanizacja: wskaźnik urbanizacji +

U w a g a. Objąśnienia znaków: + oczekiwany pozytywny związek z przestępczością, – oczekiwany negatywny związek z przestępczością, (–) negatywny związek z przestępczością uzyskany w wyniku analizy, mimo założenia pozytywnego związku z przestępczością. Pogrubiona czcionka — Istotne zmienne niezależne.
Ź r ó ł o: opracowanie własne.

Wykorzystywane jako zmienne niezależne cechy społeczno-ekonomiczne pochodziły z różnych źródeł: ze spisu powszechnego (Andresen, 2006 a; Cahill, Mulligan, 2003), z urzędów statystycznych (Ceccato, Oberwittler, 2008), a także z ankiety kryminologicznej (Sampson, Groves, 1989).

Przeprowadzone analizy potwierdziły częściowo założenia teorii społecznej dezorganizacji. Zgodny z teorią okazał się wpływ następujących jej elementów: niskiego statusu społeczno-ekonomicznego (w każdym z analizowanych badań), zróżnicowania etnicznego (Cahill, Mulligan, 2003; Ceccato, Oberwittler, 2008), mobilności mieszkaniowej (Cahill, Mulligan, 2003; Sampson, Groves, 1989) oraz urbanizacji (Sampson, Groves, 1989). Szczególną uwagę zwraca potwierdzenie się pierwotnie wyróżnionych przez Shawa i McKaya elementów teorii, czyli niskiego statusu społeczno-ekonomicznego, zróżnicowania etnicznego oraz mobilności mieszkaniowej. Z dwóch elementów, o które rozszerzono później teorię, wykazano jedynie wpływ urbanizacji. Zmienne niezależne przedstawiające rozbięcie rodziny okazały się nieistotne w przypadku wszystkich analizowanych prac.

W pracach naukowych podkreślano konieczność dalszych badań zróżnicowania przestrzennego przestępczości. Pojawił się również postulat wykorzystania w kolejnych analizach danych jakościowych. Potencjalnie mogłoby to zwiększyć wiedzę na temat powiązań systemowych w zbiorowości i pozwoliłoby na uzyskanie lepszych wyników badań.

Należy także wspomnieć, że w pracach Andresena oraz Ceccato i Oberwittlera do badania zróżnicowania przestrzennego przestępczości oprócz teorii społecznej dezorganizacji wykorzystano również teorię kryminologiczną, a mianowicie teorię działań rutynowych. W obydwu przypadkach badacze podkreślali korzyści wynikające z integracji tych dwóch teorii.

Podsumowanie

Analiza prac wykorzystujących do badania zróżnicowania przestrzennego przestępczości teorię społecznej dezorganizacji pozwoliła na wyciągnięcie kilku wniosków.

Po pierwsze, dotychczasowe opracowania, obejmujące państwa, regiony, obszary wiejskie i miejskie oraz miasta, wskazują na dowolność w wyborze zakresu przestrzennego. Warto zwrócić uwagę, że teoria społecznej dezorganizacji została stworzona na podstawie studiów socjologicznych nad miastem Chicago. Jednak to nie uniemożliwia i nie ogranicza aplikacji teorii w innych niż miasto skalach przestrzennych.

Po drugie, zróżnicowanie kategorii przestępstw, które były przedmiotem analizy w rozpatrywanych pracach, wskazuje na dowolność w zakresie ich wyboru.

Po trzecie, istnieje możliwość wykorzystania różnych źródeł danych zarówno w przypadku zmiennej zależnej, jak i zmiennych niezależnych do analizy statystycznej. Zmienną zależną w analizowanych pracach stanowiły przede wszystkim geokodowane przez policję informacje o popełnionych przestępstwach. Takie dane pozwoliły na precyzyjne odzwierciedlenie miejsc przestępstw (ulica,

numer budynku itd.) w danej jednostce przestrzennej i umożliwiły badaczom dowolny podział jednostki na potrzeby analizy statystycznej. Takie możliwości dało także wykorzystanie danych uzyskanych w wyniku przeprowadzenia ankiety kryminologicznej, w której respondenci określili miejsce popełnienia przestępstwa. Wykorzystywane jako zmienne niezależne w rozpatrywanych pracach cechy społeczno-ekonomiczne pochodziły z trzech źródeł: spisu powszechnego, urzędu statystycznego oraz ankiety kryminologicznej.

Po czwarte, kluczowy jest dobór odpowiednich zmiennych niezależnych do analizy statystycznej. Nie ma jednego, ściśle określonego zestawu zmiennych niezależnych, które należy zastosować w postępowaniu badawczym. Wydaje się jednak, że zmienne powinny zostać wyraźnie przypisane przez badacza do poszczególnych elementów teorii społecznej dezorganizacji, czyli statusu społeczno-ekonomicznego, zróżnicowania etnicznego, mobilności mieszkaniowej, rozbiicia rodziny oraz urbanizacji. Takie uporządkowanie znacząco ułatwia późniejszą interpretację wyników analizy statystycznej. Należy również podkreślić, że wybór zmiennych niezależnych uzależniony jest przede wszystkim od dostępności danych statystycznych niezbędnych do analizowania jednostki przestrzennej.

mgr Emilia Bogacka — Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

LITERATURA

- Andresen M. A. (2006 a), *A spatial analysis of crime in Vancouver, British Columbia: a synthesis of social disorganization and routine activity theory*, „The Canadian Geographer”, vol. 50, No. 4
- Andresen M. A. (2006 b), *Crime measures and the spatial analysis of criminal activity*, „The British Journal of Criminology”, vol. 46
- Bernburg J. G., Thorlindsson T. (2007), *Community structure and adolescent delinquency in Iceland: a contextual analysis*, „Criminology”, vol. 45, No. 2
- Boggess L. N., Hipp J. R. (2010), *Violent crime, residential instability and mobility: does the relationship differ in minority neighborhoods?*, „Journal of Quantitative Criminology”, vol. 26
- Breetzke G. D. (2010), *A socio-structural analysis of crime in the city of Tshwane, South Africa*, „South Africa Journal of Science”, vol. 106, No. 11 and 12
- Cahill M. E., Mulligan G. F. (2003), *The determinants of crime in Tucson, Arizona*, „Urban Geography”, vol. 24, No. 7
- Ceccato V., Oberwittler D. (2008), *Comparing spatial patterns of robbery: evidence from a Western and an Eastern European city*, „Cities”, vol. 25
- Entorf H., Spengler H. (2002), *Crime in Europe. Causes and consequences*, Springer-Verlag, Berlin and Heidelberg
- Heidensohn F. (1989), *Crime and society. Sociology for a changing world*, MacMillan Education LTD, London
- Holloway S. R., McNulty T. L. (2003), *Contingent urban geographies of violent crime: racial segregation and the impact of public housing in Atlanta*, „Urban Geography”, vol. 24, No. 3

- Jobes P. C., Barclay E., Weinand H., Donnermeyer J. F. (2004), *A structural analysis of social disorganization and crime in rural communities in Australia*, „Australian and New Zealand Journal of Criminology”, vol. 37, No. 1
- Maik W. (1995), *Socio-spatial analysis of crime and delinquency. A case study of Toruń [w:] Urban and regional issues in geographical research in Poland and Italy. Proceedings of the Seventh Polish-Italian Geographical Seminar*, (red.) B. Gałczyńska, G. Węclawowicz, „Conference Papers No. 24”, Instytut Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania PAN, Warszawa
- Martinez R., Stowell J. I., Lee M. T. (2010), *Immigration and crime in an era of transformation: a longitudinal analysis of homicides in San Diego neighborhoods, 1980—2000*, „Criminology”, vol. 48, No. 3
- McCord E. S., Ratcliffe J. H. (2007), *A micro-spatial analysis of the demographic and criminogenic environment of drug markets in Philadelphia*, „Australian and New Zealand Journal of Criminology”, vol. 40, No. 1
- Melossi D. (2008), *Controlling Crime, Controlling Society, Thinking about Crime in Europe and America*, Polity Press, Cambridge
- Newburn T. (2007), *Criminology*, Willian Publishing, Devon
- Quetelet M. A. (1842), *A treatise on man and the development of his faculties*, William and Robert Chambers, Edinburgh
- Ralston R. W. (1999), *Economy and race: interactive determinants of property crime in the United States, 1958—1995*, „American Journal of Economics and Sociology”, vol. 58, No. 3
- Sampson R. J. (1997), *Collective regulation of adolescent misbehavior: validation results from eighty Chicago neighborhoods*, „Journal of Adolescent Research”, vol. 12
- Sampson R. T., Groves W. B. (1989), *Community structure and crime: testing social disorganization theory*, „The American Journal of Sociology”, vol. 94, No. 4
- Sampson R. J., Morenoff J. D., Gannon-Rowley T. (2002), *Assessing ‘neighborhood effects’: social processes and new direction in research*, „Annual Review of Sociology”, vol. 28
- Schwartz J., Gertseva A. (2010), *Stability and change in female and male violence across rural and urban counties, 1981—2006*, „Rural Sociology”, vol. 75, No. 3
- Smith W. R., Frazee S. G., Davison E. L. (2000), *Furthering the integration of routine activity and social disorganization theories: small units of analysis and the study of street robbery as a diffusion process*, „Criminology”, vol. 38, No. 2
- Stucky T. D., Ottensmann J. R. (2009), *Land use and violent crime*, „Criminology”, vol. 47, No. 4
- Teh Y. K. (2008), *The abuses and offences committed during the tsunami crisis*, „Asian Criminology”, vol. 3
- Wang F., Arnold M. T. (2008), *Localized income inequality, concentrated disadvantage and homicide*, „Applied Geography”, vol. 28
- van Wilsem J., Witterbrood K., de Graff N. D. (2006), *Socioeconomic dynamics of neighborhoods and the risk of crime victimization: a multilevel study of improving, declining and stable areas in the Netherlands*, „Social Problems”, vol. 53, No. 2
- Ye X., Wu L. (2010), *Analyzing the dynamics of homicide patterns in Chicago: ESDA and spatial panels approaches*, „Applied Geography”

SUMMARY

This article aims to present the possibilities of using social disorganisation theory to study the spatial variation of crime. The assumptions of this theory are discussed and studies using this theory are overviewed. The description of these studies focused on the spatial scale and scope of the research, types and sources

of crime rates, which are dependent variables in the regression analysis, the choice of socio-economic characteristics, which are the independent variables in the regression analysis and the corresponding elements of the theory, research results and suggestions in further research on this topic.

РЕЗЮМЕ

Целью статьи является представление возможностей использования теории общественной дезорганизации в обследовании пространственной дифференциации преступности — были обсуждены положения этой теории и проанализированы публикации, которые учитывали ее в обследованиях. В характеристике этих разработок внимание было обращено на: пространственный масштаб и предметный объем обследований; на вид и источники показателей преступности, являющиеся зависимыми переменными в анализе регрессии; на выбор социально-экономических признаков, составляющих независимые переменные в анализе регрессии и соответствующих элементам теории; на результаты обследований и предложения по вопросу дальнейших обследований этой темы.